

## Sv. Ľudmila, mučenica



12. septembra 2021   ✙ Svätec týždňa

---

### Životopisné údaje

V 9. storočí panoval v Českom kniežatstve knieža Borivoj. Hoci nemeckí kňazi slovo Božie v Čechách už predtým boli ohlasovali, ostávala väčšia časť obyvateľov, ktorí nemecky nerozumeli, naďalej v pohanstve. Aj

Borivoj bol pohanom.

Roku 872 pojal za manželku Ľudmilu, dcéru vladára kraja Melnického, Slavibora a jeho manželky Ľudoslavy. Rodičia Ľudmily boli pohanmi a ona sa musela klaňať Paromovi, Svätovítovi, Radhosťovi, Lade, Živene a iným bôžikom a im obetovať.

Roku 873 navštívil Borivoj na Velehrade na Veľkej Morave vladára Svätopluka, kde sa oboznámil s kresťanskou vierou. Roku 863 boli prišli na Veľkú Moravu sv. apoštoli slovanskí Cyril a Metod a ohlasovali rodným jazykom sv. Evanjelium. Ako knieža, tak i národ prijali sv. krst, vystavané boli premnohé chrámy a sv. Metod riadil ako biskup z Velehradu celú Cirkev na Veľkej Morave.

Borivoj bol na Velehrade od svätého Metoda pokrstený, povolal ho k sebe do Česka i s mnohými kňazmi, medzi ktorými bol Pavel Kaich, aby i v tej zemi slovanskou rečou slovo Božie ohlasovali a jeho národ do spasiteľnej Cirkvi priviedli.

Svätý Metod i Ľudmilu, mnohých vладыkov (veľmožov) a celé zástupy poddaných vyučil vo sv. viere a pokrstil. Ako kresťanka stala sa Ľudmila veľmi nábožnou a voči poddaným milosrdnou. Borivoj vystaval na svojom hrade, ktorý bol poldruhej míle od Prahy vzdialený a menoval sa Levím Hradcom, nádherný chrám sv. Klementa, ako i v Prahe na zámku Vyšehrade a na Pražskom hrade ku cti Panny Márie a po iných mestách.

Apoštolskej práci blahozvestcov napomáhala zbožná Ľudmila a keď porodila synov Spytiľneva a Vratislava, vychovávala ich horlivo sama vo sv. náboženstve. Po smrti Borivoja, ktorá stala sa roku 894, vynasnažovala sa opustená vdova Ľudmila svoj život venovať výchove synov a dobrobytu svojho ľudu. Zachovávala verne čistotu svojho vdovského stavu a dňom i nocou slúžila modlitbami, almužnou a pôstom svojmu Bohu. Ona bola dobrou matkou svojim poddaným, jej dvere boli každému človekovi otvorené, a kto potechu, radu alebo pomoc potreboval, dosahoval všetko od nej.

Duchovenstvo ctíla nad všetkých ľudí, zo svojho majetku ozdobovala chrámy a udeľovala im majetky. Keď dorástol syn Spytiľnev, bola mu zbožná a rozumná matka v jeho panovníckych starostiach po ruke.

Roku 912 zomrel Spytiľnev a mladší syn Vratislav stal sa panovníkom. Strata zbožného manžela a teraz syna zasadila ťažkú ranu citlivému srdcu sv. Ľudmily; ale svätá viera naučila ju trpieť a ona žila odovzdaná

do vôle Božej, i pomáhala pri správe krajiny svojmu mladšiemu synovi Vratislavovi, ktorý bol vládárom veľmi pobožným a dobrotivým, a ktorý o rozšírenie sv. Cirkvi viacej sa staral, než o svoju pozemskú krajinu.

Neprozreteľný bol vo voľbe svojej manželky. Pojal si Drahomíru, kňažnú Lutickú, ktorá bola zarytá pohanka a len na oko kresťanskú vieru vyznávala. Keď videla svätá Ľudmila, že je Drahomíra hrdá a panovačná, utiahla sa na svoj hrad Tetín a žila tam v samote Bohu.

Neľudská Drahomíra porodila troch synov: Václava, Boleslava a Spytihneva, ktorý posledný v mladosti zomrel. Život pyšnej panovníčky nebol kresťanský, a tak začala vychovávať i svojich synov. Keď to zbadal Vratislav, ktorý staral sa o zbožného a cnostného nástupcu na panovnícky stolec, zveril výchovu staršieho syna Václava svojej zbožnej matke Ľudmile.

Kým Vratislav žil, mala sv. Ľudmila pokoj pri vychovávaní svojho vnuka a budúceho panovníka od svojej nevesty, ktorá ju pre jej zbožný kresťanský život nenávidela. Roku 926 umrel Vratislav a sv. Ľudmile nastali trpké dni. Václav bol po otcovej smrti ešte nedospelý, i hoci ho veľmoži za panovníka vyhlásili, zmocnila sa jeho panovačná matka Drahomíra vlády a on ostal pod poručenstvom sv. Ľudmily. To však mrzelo pyšnú Drahomíru, lebo sa obávala svokry, že jej odníme vládu, i strpčovala sv. Ľudmile život a kladla jej všemožné prekážky a úklady.

Sv. Ľudmila chcela presvedčiť pyšnú nevestu, že nebaží po panovaní, ani zle o nej nezmýšľa; ale táto pokora neodstránila zlosť a namyslenosť Drahomíry. Svätá Ľudmila žila skromne na Tetíne, slúžila horlivo Bohu a pripravovala sa na smrť, lebo jej bolo oznámené, že zarytá pohanka Drahomíra po jej smrti túži.

Roku 927, dňa 15. septembra vyspovedala sa ráno svätá Ľudmila svojmu spovedníkovi Pavlovi Kaichovi a prijala skrúšene Sviatosť oltárnu. Po službách Božích modlila sa až do večera. Keď v noci zaspala, vrátili sa do jej izby dvaja zemaní, oddaní pyšnej a zlostnej Drahomíre, pohania, Tuma a Gumo, i zvliekli sv. Ľudmilu z lôžka.

Svätá prosila ukrutníkov: *«Poprajte mi času, kým sa pomodlím. A keď ma chcete usmrtiť, zotnite mi hlavu mečom, aby som svoju krv vyliala, ako ju vylievali mučeníci.»* Vrahovia, najatí Drahomírou, nedbali na prosbu sv. Ľudmily, ale zahrdúsili ju závojom, ktorý na hlave nosievala. Telo sv. mučenice pochované bolo na hrade Tetíne. Keď sv. Václav čo panovník v Prahe chrám sv. Jura vystaval, dal preniesť do neho ostatky svojej svätej starej matky. Boh oslávil hrob sv. mučenice mnohými zázrakmi. Česká zem ctí ju ako svoju patrónku. Sv. Ľudmila vyobrazuje sa ako stará kňažná so závojom skrúteným okolo krku.

## **Poučenie**

Akonáhle sv. Ľudmila poznala spásonosné učenie Ježiša Krista, stala sa horlivou rozširovatelkou sv. náboženstva medzi svojím národom, ktorý behom stá rokov vzdoroval prijatiu sv. krstu. Ona viedla zbožný život, vychovávala ako pravá kresťanská matka svojich synov a bola i milostivou matkou svojho ľudu. Ona bola štedrá oproti chudobným, slúžila radou blíznym, žila v pokore, preto miloval ju národ kresťanský, i nenávidela ju pyšná pohanka Drahomíra a jej rovnako zmýšľajúci šľachtici.

I stala sa obeťou svojich kresťanských cností, ako státisíce sv. mučeníkov. Ako zlato v ohni skúšal dobrotivý Boh jej pokoru, jej vernosť a stálosť vo sv. viere. Dušu svoju obetovala Bohu a netrápila ju hrôza smrti. Zlosť

pohanská vyhasila jej časný život, ale duša jej zvíťazila nad bezbožnosťou.

Drahomíra a jej spoločníci presvedčili sa o pravdivosti svätého Písma (EccI. 41.): *«Beda vám, vy bezbožníci, ktorí ste opustili zákon Pána nášho a Boha.»* Bezbožná pohanka zavraždiť dala najprv svojich spoločníkov a vrahov sv. Ľudmily, potom sama zakúsila, čo znamená upadnúť do rúk živého Boha. A meno sv. Ľudmily žije podnes v srdciach vďačného národa, ktorý ju ako svoju patrónku zveľbuje a vzýva.

Kresťan, nasleduj svätú Ľudmilu v horlivosti pre česť a chválu Božiu, buď hotovým svoj majetok a život radšej obetovať, než by si nehodným sa stal Jeho milosti. Niet horšieho nešťastia nad hriech. Chráň sa všetkého, čím by si mohol blížneho uraziť alebo jemu uškodiť. Odlož pýchu, lebo ona je prameňom všetkých zlostí, ako máš príklad na bezbožnej Drahomíre. Zapieraj seba a buď pokorný a budeš pri dobrom svedomí šťastlivý v každom ťažkom a trpkom postavení života, ako svätá Ľudmila.

### **Modlitba**

Popraj nám, ó Bože, odpustenia skrze orodovanie a zásluhy Tvojej svätej mučenice Ľudmily, ktorá tešila sa svojimi zásluhami zbožného života a nech nám pomáha, aby sme nasledovali jej kroky a vo vyznaní sv. viery a v konaní dobrých skutkov bedliví boli. Skrze Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-ludmila-mucenica/>